

NIEUWSBRIEF NATURA 2000 ENGBERTSDIJKSVENEN

Nr.6, januari 2018

Natura 2000

De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft 160 Natura 2000-gebieden aangewezen in Nederland, vanwege de bijzondere natuurwaarden in deze gebieden. Daarmee is Nederland verplicht om de huidige natuurwaarden te behouden of te ontwikkelen. Na de aanwijzing heeft het Ministerie van Economische Zaken het Natura 2000 beheerplan vastgesteld. Hierin staan onder andere de maatregelen beschreven die nodig zijn om de beoogde doelen te halen.

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen is één van die gebieden. LTO Noord is trekker van de planuitwerking voor de uitvoering van de maatregelen die in dit gebied moeten worden uitgevoerd.

Engbertsdijksvenen

Engbertsdijksvenen is een restant van een groot voormalig veengebied. De Engbertsdijksvenen is nu een vrijwel geheel afgegraven hoogveengebied. De meest grootschalige verving vond plaats in de periode 1850 tot 1950. Omdat de randen geheel zijn afgegraven, steekt het gebied ver boven het omringende landschap uit.

Het gebied herbergt een restant niet afgegraven veen, waar nog actief hoogveen groeit. Buiten de actieve hoogveenkern bestaat het gebied uit natte heide, waarin ook drogere delen aanwezig zijn. Langs de randen van het gebied zijn enkele kleine berkenbossen te vinden.

De stikstofgevoelige habitattypen zijn Europese droge heide, actief hoogveen en herstellend hoogveen. De knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen die met gebiedsmaatregelen moeten worden aangepakt, betreffen met name knelpunten in de hydrologie. Te lage grondwaterstanden zorgen voor een afname van de kwaliteit van de habitattypen.

Nieuw Perspectief voor het gebied

Ben Engberts, geboren en getogen in Vriezenveen, is als wethouder in de gemeente Twenterand verantwoordelijk voor Ruimtelijke Ordening op het platteland, natuur en water. Hij kent het gebied Engbertsdijksvenen goed omdat hij daar in zijn jonge jaren vaak heeft rondgezworven. Hij genoot daar volop van. Nu vertegenwoordigt hij drie gemeentes in de Bestuurlijke Adviescommissie (BAC) van het project Planvorming Engbertsdijksvenen en komt hij op voor de belangen van de inwoners.

„Het gebied Engbertsdijksvenen is zeer uitgestrekt, maar ligt net binnen de gemeente Twenterand”, licht hij toe. „Er liggen echter ecologische zones van 1 km breedte rondom het gebied en tevens zal de invloed van de nodige Natura 2000-maatregelen verder reiken dan die zones. Dat betekent dat ook de gemeenten Tubbergen en Hardenberg te maken krijgen met de gevolgen daarvan. Daarom vertegenwoordig ik in de BAC de belangen van de gemeenten Twenterand, Hardenberg en Tubbergen. Het gaat dan niet alleen om ruimtelijke ordening, natuur en water maar ook over andere aspecten die alle inwoners van de gemeente aangaan. Denk aan recreatie, economie, sociale omgeving en de inpassing van nieuwe bestemmingen. Alles bij elkaar is het een nogal complex geheel.”

Goede balans tussen natuur en toekomstperspectieven voor inwoners

„Voor mij als vertegenwoordiger van de gemeentes is het bereiken van een goede balans tussen ‘natuur’ en toekomstmogelijkheden voor inwoners van belang. Om dat voor elkaar te krijgen en ook nog recht te doen aan een tijdige realisatie van het beheerplan, is het noodzakelijk dat er aandacht is voor de kennis en ervaring van direct betrokkenen. De planvorming voor de inrichting van het gebied moet plaatsvinden op basis van vertrouwen en er moet een goede samenwerking tussen de diverse betrokken partijen zijn. Dat zijn wat mij betreft de belangrijkste voorwaarden om dit project tot een goed einde te brengen. Daarnaast is het belangrijk om de betrokkenen op niet al te lange termijn duidelijkheid te geven over wat er nu precies gaat gebeuren en wat de gevolgen daarvan zijn voor hen. Zij zitten nu al zo lang in onzekerheid. Dat is trouwens ook van belang voor de sociale omgeving van onze kernen Bruinehaar en de Pollen, maar ook voor die van Sibculo en Kloosterhaar van de naburige gemeente Hardenberg.”

Zorgvuldigheid belangrijk

„Ik vind het, in mijn rol als vertegenwoordiger van de drie gemeenten, heel belangrijk dat dit proces zorgvuldig gebeurt en dat alle belanghebbenden er bij betrokken worden.

Ik zie dat de Bestuurlijke Adviescommissie en het kernteam zich daar ook goed bewust van zijn. Mensen in het gebied voelen zich gehoord en hun inbreng van kennis en ervaring doet er toe. De communicatie wordt breed ingezet en er vindt steeds een directe terugkoppeling plaats met de belangengroepen. Je ziet dat er op die manier draagvlak ontstaat voor het proces. Dat is goed om te ervaren. Naast zorgvuldigheid is snelheid ook belangrijk. We willen immers zo snel als mogelijk duidelijkheid geven. Het kernteam zet, als dat nodig is, externe deskundigen in die snel resultaten kunnen leveren. Wat mij betreft een goede werkwijze.”

Nieuw perspectief voor het gebied

„Mijn inzet als bestuurder van de gemeenten is uiteindelijk het creëren van een nieuw perspectief voor het gebied. Dat houdt in mijn ogen in: een duurzame werk- en leef omgeving voor de grondeigenaren en de bewoners met recreatieve mogelijkheden én natuurontwikkeling in en rondom het N2000 gebied. Als we dat weten te bereiken, is het project wat mij betreft geslaagd.”

Plaatsen peilbuizen verloopt voorspoedig

Op 20 december jl. heeft firma Eijkelkamp de eerste peilbuis op het perceel van melkveehouder Wilharms in Vriezenveen geplaatst. Na de kerst zijn de mannen van Eijkelkamp vooral bezig geweest met het bezoeken van de grondeigenaren op wiens terrein een peilbuis gepland staat. In overleg met hen is bepaald waar de peilbuis exact komt te staan. Op dit moment zijn alle grondeigenaren bezocht en zijn de buizen definitief gepland. Vanaf 18 januari is de definitieve plaatsing dan ook gestart. Eind februari/begin maart is de klus geklaard.

Komend jaar worden de gegevens van de peilbuizen uitgelezen door Eijkelkamp. Vanaf 2019 zal dit overgenomen worden door de Provincie. Zodra de eerste meetgegevens bekend zijn, melden we u dit in deze nieuwsbrief.

Zorgvuldige aanpak nulmeting onroerend goed

In het eerste kwartaal van dit jaar start een nulmeting onroerend goed. In de eerste fase selecteren we (woon)objecten in een straal van 250 meter rond het natuurgebied. Deze afstand is gekozen omdat we binnen deze zone uitstralingseffecten verwachten van de maatregelen die binnen het gebied genomen moeten worden in het kader van Natura 2000 (de gebiedsanalyse). In een latere tweede fase kijken we ook naar effecten van de externe maatregelen. Dat zijn maatregelen die eventueel buiten het gebied genomen moeten worden.

Marcel Clewits, technisch manager van *Planvorming Engebrtsdijksvenen*, begeleidt de 0-meting en benadrukt het belang van een zorgvuldige aanpak. „Zorgvuldigheid staat voorop”, zegt hij. „Om op een goede manier te bepalen welke huizen en bedrijfspanden binnen de 250 meter zone in aanmerking komen, hebben we ze verdeeld in drie groepen. Dat zijn huizen binnen 50 meter van het natuurgebied waar momenteel het grondwater hoger dan 1.75 m onder het maaiveld nabij de woning staat, dan huizen binnen 100 tot 150 meter die het grondwater hoger dan 1.60 m onder maaiveld hebben staan, en tot slot huizen op 150-250 meter van het gebied waar het grondwaterpeil hoger staat dan 1.50 m. In totaal gaat het om circa 50 woningenpanden.”

Momenteel bespreken we de werkwijze tijdens gebiedsavonden en via een aanbesteding gaan we een geschikt bedrijf zoeken dat de 0-meting gaat uitvoeren. Eind van dit kwartaal moet het bedrijf bekend zijn en zullen de betrokken huiseigenaren verder worden geïnformeerd.

Uitkomsten Agro Hydrologische Schouw herkenbaar voor betrokken boeren

In het najaar van 2017 heeft er op de landbouwpercelen die grenzen aan het natuurgebied een agro-hydrologische schouw plaats gevonden. In de vorige nieuwsbrief hebben we een artikel over de resultaten hiervan gepubliceerd. Aangezien het voor de betrokken boeren belangrijk is om te weten wat de geschiktheid van hun grond voor landbouw is en blijft, hebben we op 15 en 18 januari speciaal voor hen een avond georganiseerd waarop Aequator, het bedrijf dat de schouw heeft uitgevoerd, de resultaten uitgebreid heeft gepresenteerd.

Zo'n 30 boeren hebben deze avonden bijgewoond en hebben dit als zeer nuttig ervaren. „We herkennen de uitkomsten van de schouw“, zegt een van de aanwezige boeren. „Nu hebben we helder op kaart staan hoe het met de grond gesteld is. We hadden altijd al het idee dat het steeds natter wordt om het gebied heen en dat is nu bevestigd. Met name aan de Zuid-Oost kant, in de zuidpunt en het Westen van het gebied is dat het geval. Daar zal rekening mee gehouden moeten worden bij het vaststellen van het inrichtingsplan.“ Projectleider Herbert Bos beaamt dit. „Dit onderzoek geeft ons ook weer meer helderheid over de situatie op de landbouwgronden. De uitkomsten worden dan ook meegenomen bij de berekeningen van het grondwatermodel en bij het doorrekenen van diverse maatregelvarianten.“

Schade door peilverhoging 2008? Meld het bij het Waterschap!

Regelmatig komt de peilverhoging van 2008 en de gevolgen daarvan ter sprake bij achterbanavonden. Vanuit het waterschap is aangegeven dat u eventuele schade die is opgetreden als gevolg van deze peilverhoging bij hen kunt melden. Dus: geldt dit voor uw woning of bedrijf? Meld het dan bij Waterschap Vechtstromen. Op de website van het waterschap vindt u meer informatie. Contactpersoon voor Engbertsdijkvenen is Hans Gels.

Nieuws vanuit Staatsbosbeheer

Ik stel me graag aan u voor...

Vanaf januari ben ik, Cleo Hubers aan de slag gegaan als omgevingsmanager voor de interne maatregelen bij Engbertsdijkvenen.

Momenteel ben ik 2 jaar werkzaam bij Staatsbosbeheer. Ik werk bij de afdeling Projecten en dat betekent dat zolang een plan- of uitvoeringsproject loopt, ik aanspreekpunt ben voor de omgeving over het project. Boswachter Jeroen Buunen is het blijvende gezicht vanuit Staatsbosbeheer voor het natuurgebied.

Omdat we vanuit Staatsbosbeheer in de Engbertsdijkvenen bezig zijn met allerlei werkzaamheden en er de komende jaren meer ontwikkelingen gaan plaatsvinden, willen we beter zichtbaar en bereikbaar zijn om u goed op de hoogte kunnen houden. Voortaan kunt u met uw vragen over de interne maatregelen bij mij terecht.

Ik zorg daarbij voor regelmatige afstemming met Yvette van Wichen als omgevingsmanager voor de externe maatregelen. Ik hoop door goed te luisteren naar uw zorgen en wensen een verbindende factor te zijn tussen wat er zowel in Engbertsdijkvenen als in de (directe) omgeving vanuit het planvormingsproces speelt.

Als u vragen, wensen of opmerkingen heeft over de maatregelen en plannen die in het natuurgebied Engbertsdijkvenen plaatsvinden, dan kunt u contact opnemen. Mijn telefoonnummer is 06 52 40 17 16. Mailen mag ook en dit kan via engbertsdijkvenen@staatsbosbeheer.nl

Faunapassage zorgt voor veilige overstek Engbertsdijkvenen

Halverwege februari gaat de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, afdeling Vriezenveen van start met de aanleg van een faunapassage voor reptielen en amfibieën. Daarmee behoort het handmatig overzetten van kikkers, padden en salamanders langs de Oude Hoevenweg tot het verleden.

"Al zeker 25 jaar gaan de vrijwilligers elk voorjaar tijdens de paddentrek met emmers en netjes op pad om deze dieren vanuit het natuurgebied Engbertsdijkvenen de weg over te zetten", zegt Gerrit Schepers van de KNNV. Hij gaf aan dat er in 2014 door de gemeente Twenterand 3 tunnels in de weg zijn aangelegd, "maar de afstand tussen de tunnels is te groot. Daarnaast was er geen geleiding naar de tunnels toe. Daardoor bleek het nodig om (tijdelijke) rasters en opvangemmers te plaatsen, naast de inritvoorzieningen en dagelijkse controle." De onderlinge afstand tussen amfibieëntunnels mag maximaal 70 m bedragen en daarom wordt er één extra tunnel tussen en een tweede ernaast geplaatst.

Met een extra cofinanciering van de gemeente, een forse subsidie van de provincie Overijssel en een bijdrage van Landschap Overijssel kan onverwacht snel gestart worden met de realisatie van een veilig leefgebied voor amfibieën en reptielen. Hierbij verlenen Staatsbosbeheer en Waterschap Vechtstromen ook hun medewerking. 'Onze voorzitter Herman Stevens heeft een grote bijdrage geleverd om deze voorfase te regelen en het benodigde geld bij elkaar te krijgen. Binnenkort kunnen bijzondere soorten als boomkikker, heidekikker, adder en alpenwatersalamander veilig naar de overkant van de Oude Hoevenweg komen. Andere soorten als gewone pad, bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander, levendbarende hagedis, muizensoorten en (roof)dieren profiteren mee', geeft Gerrit aan.

Vrijwilligers hebben al een start gemaakt om een deel van de raster elementen aan te voeren. In de week van 18 februari wordt de Hoevenweg afgesloten, zodat we 2 extra tunnels kunnen plaatsen. De overige werkzaamheden bestaan uit de aanleg van 5 inritroosters, het plaatsen van 220 m landschappelijk passend raster en 800 m kunststof geleidingswand van 40 cm hoogte aan de zijde van het SBB gebied Engbertsdijkvenen. De uitvoering ligt in handen van Arfman.

Het streven is om de werkzaamheden voor half maart 2018 af te ronden, want dan begint de grootste paddentrek. Naast de aanleg heeft de KNNV voor de komende jaren ook het onderhoud op zich genomen, zodat de geleiding naar de tunnels voorlopig is gegarandeerd.

Overijssel is een prachtige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een groot deel van de gebieden met veel natuurwaarden is te vinden in de Natura 2000-gebieden. In en nabij de Natura 2000-gebieden ligt een stevige natuurherstelopgave.

Stikstof

Al jaren is er in natuurgebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit heeft een negatief effect op kwetsbare natuur. Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) moet er voor zorgen dat de hoeveelheid stikstof omlaag wordt gebracht en de effecten ervan worden verminderd. Hierdoor ontstaat ook ruimte voor economische ontwikkelingen voor onder andere de landbouw en de industrie.

De PAS-gebiedsanalyse en het beheerplan beschrijven het gebied, de natuurdoelen en gebiedsgerichte herstelmaatregelen die in en naast het natuurgebied moeten worden uitgevoerd om ruimte te geven aan natuur én economie.

Schadeloosstelling en grondvererving

Eigenaren van gronden in het Uitwerkingsgebied Natura 2000 (gele gebieden op de kaart) worden schadeloos gesteld voor waardevermindering van grond en gebouwen. Hierbij wordt elke situatie afzonderlijk bekeken en wordt in overleg met de grondeigenaren gezocht naar een passende oplossing. Het is mogelijk om eigenaar van de grond te blijven en de schade uitgekeerd krijgen, maar het is ook mogelijk om de percelen te ruilen of verkopen. Er is altijd sprake van maatwerk. In de meeste gevallen zal pas een definitieve keus worden gemaakt als bekend is hoe groot de effecten van de maatregelen zijn en daarmee de bruikbaarheid van de percelen.

Meer informatie?

Kijk op: www.overijssel.nl/
Engbertsdijkvenen. Of neem contact op met Herbert Bos via planvormingengbertsdijkvenen@gmail.com.

In samenwerking met een vertegenwoordiging van grondeigenaren en belangenbehartigers.